

ПІДСУМКОВЕ СЛОВО

Цю книгу я назвав «По-сусідськи. Польський вектор» з огляду на те, що так звана *багатовекторність* попередньої понад десятирічної імітації українських реформ під проводом команди *Л. Кучми* привела Україну до рубежу, за яким починається незворотній процес її остаточної ліквідації як суверенної держави.

Під визначенням *багатовекторність* дотеперішня влада в Україні досить успішно приховувала реальну одновекторну політику євразійського зразка, чітко спрямовану на поступове підпорядкування нашої країни московсько-імперському керівництву Росії.

Водночас Москва та віддані їй антиукраїнські сили в Україні всіляко компрометували Польщу і Поляків в очах пересічного Українця, залякуючи Українців старою імперською казочкою про полонізацію, замовчуючи або відображаючи в кривому дзеркалі успіхи Польщі, яка послідовно розвивалася в напрямку демократизації та підвищення життєвого рівня народу.

Читач цієї книги має змогу прослідкувати динаміку змін в Польщі впродовж п'ятнадцяти останніх років, порівняти її з відповідними змінами в Україні й самостійно підбити підсумки сумнозвісної багатовекторності.

Сьогодні для кожного неупередженого спостерігача є цілком очевидним проста і прозора істина: Україна, яка шкутильгає на обидві ноги, потребує плеча надійного товариша; плеча, на яке можна спертися; товариша, з яким можна сміливо йти поруч спільною дорогою до спільної мети.

Росія по-справжньому ніколи не була навіть партнером України, а тим більше – не була другом. Росія завжди дивилася на Україну з позиції сили, не приховуючи свого презирства, зверхності, нахабного, принизливого ставлення до України, як до колонії, підвладної території, а до Українців – як до людей другого сорту.

Зрештою, таким самим впродовж тривалого історичного періоду було ставлення Росії до Польщі й Поляків, аж поки Поляки остаточно не звільнилися від російської загрози, вступивши під парасоль НАТО та увійшовши до складу Європейського Союзу. І ми мали можливість впродовж п'ятнадцяти років спостерігати цей цілком прозорий процес поступового вступу наших сусідів за Бугом до європейських і євроатлантичних структур.

Мали можливість спостерігати, знаючи, що саме Росія, починаючи від часів *Богдана Хмельницького* і до сьогодні експлуатувала Україну, її багатства, народ, традиції й культуру. Впродовж тривалого історичного періоду Росія вживала найжорстокіших заходів проти будь-яких проявів усаможливлення Української Нації, проти світочів Українського народу і його провідників на шляху до незалежності Українського народу.

Продовженням цієї імперіалістичної політики є нинішня експансія Росії в українську економіку, в інформаційний простір, у сферу культури і мовне середовище. А пряме втручання керівництва Росії в системи державного управління набули такого масштабу і глибини проникнення, що реально загрожують існуванню України, як незалежної держави.

До того ж, Російська Православна (а по суті – імперіалістична) Церква вважала і досі вважає Україну своєю канонічною територією і веде на цій території антиукраїнську, антидержавницьку, відверто проросійську пропаганду. І не лише пропаганду.

Національна свідомість Українців, після кількох століть царського і 80 років більшовицького гніту, щойно починає пробиватися паростками нового покоління, котре не ушкоджене московсько-імперською ідеологією та її мітми про «старшого брата». Багато хто з молоді впродовж періоду незалеж-

ності побував (а дехто навіть здобув освіту) у країнах Західної Європи і США, побачив на власні очі життя в країнах демократії і вже не вірить кремлівській пропаганді, яку Москва поширює також в Україні.

Українці дуже повільно, подекуди із застереженнями, починають відновлювати знання про свою історію, звертаються до першоджерел, усувають з підручників пропагандистські казочки, вигадані совецькими агітаторами.

У цих умовах чимдалі очевиднішою стає абсурдність подальшого замовчування офіційними чинниками Києва позитивних фактів спільної українсько-польської історії, а також сучасних позитивних змін у Польщі; у Польщі, котра володіє набутим впродовж цих п'ятнадцяти років досвідом позитивної трансформації суспільства; досвідом надзвичайно корисним для поширення і використання в Україні.

Тим часом в Україні об'єктивно існує і постійно збільшується величезний попит на інформацію стосовно польської культури, польських реформ, польського досвіду демократичного удосконалення системи державного управління, організації війська, промисловості, сільського господарства, фінансів, освіти і виховання.

Збільшення зацікавленості українського суспільства не лише щодо польського досвіду реформування, а й до спільної українсько-польської історії і культури ми спостерігаємо мало не щодня; і не лише в професійному середовищі під час проведення численних конференцій, семінарів і «круглих столів» за участю польських фахівців, а й на побутовому рівні спілкування звичайних, пересічних громадян.

Черговий раз мав змогу переконатися в цьому впродовж майже годинної прямоєфірної передачі Радіо «Київ», яка транслювалася на столицю і столичну область 7 листопада 2004 року од 18 год. 10 хв., під час якої мені довелося відповідати на різноманітні запитання щодо українсько-польських стосунків.

Численні слухачі телефонували до студії виявляючи величезну зацікавленість до польської теми в Україні у найширшому розумінні цього поняття. Люди прямо таки зголодніли за інформацією з-за Бугу і щиро дивуються: чому керівництво України фактично заблокувало саме польський вектор українських інтересів?

Про наявність антипольських настроїв московського походження в державному апараті й керівних органах України свідчить коротка, але досить багата історія існування на антені Українського Радіо (на третьому радіоканалі – Радіо «Культура») унікальної українсько-польської програми «По-сусідськи. Польський вектор», постійним автором і ведучим якої був автор цієї книги.

Од 2 січня 2003 року до початку квітня 2004 року передачі циклу «По-сусідськи. Польський вектор» регулярно виходили в ефір до п'яти разів на тиждень і вважалися однією з найбільш популярних культурологічних програм, котра ні до її появи в ефірі, ні після її заборони не мала аналогів на Українському Радіо.

Саме через зрослу популярність цієї програми, яка не лише демонструвала багатий творчий доробок польських митців, а й правдиво відтворювала історичні й культурологічні аспекти у стосунках двох братніх народів, вона стала муляти очі тим проросійськи налаштованим адміністраторам в системі ЗМІ, котрі не допускають жодної альтернативи і конкуренції для східного, московського вектора впливу на Україну.

Під сміховинним приводом, передачі програми «По-сусідськи. Польський вектор» було припинено од 2 квітня 2004 року вольовим рішенням

керівника каналу, тобто майже одразу після урочистого відкриття Року Польщі в Україні.

І це при тому, що автори і виконавці цієї програми надалі тримали на руках контракт, що підписаний керівництвом Національної радіокомпанії України і є дійсним до кінця 2004 року. І це при тому, що впродовж п'яти кварталів до дня заборони автори і виконавці підготували та видали в ефір 119 прем'єрних передач, для яких використано ексклюзивні польські матеріали і матеріали авторів.

Крім того, з власної ініціативи, за межами контракту, безоплатно, автори спеціально підготували і видали в ефір три радіоп'єси за маловідомими новелами польських авторів...

Серед багатьох громадян України, на жаль, ще й досі вистачає таких, для котрих слова «старший брат», віднесені до Росії, міцно сидять в їх свідомості з великої літери і зовсім без лапок.

Натомість ще не утворилося достатньо потужної маси громадян, котрі цілком серйозно усвідомлюють, що набуття незалежності українським народом і постійна позитивна розбудова цієї незалежності в інтересах Нації гарантує Українцям – у гіршому випадку – бути висланим у степи свого рідного Приазов'я; замість Колими, Воркути, Магадана, або бути розстріляними десь на Соловках, чи замореними голодом у власній домівці, з легкої – на такі речі – руки «старшого брата»...

Москва та її ставленики в Києві бояться, що традиційний польський патріотизм і оптимізм буде дієво запозичено Українцями, котрі тоді прозріють настільки, що зрозуміють сенс і силу Солідарності, Любові до Батьківщини і Самовідданості, яка долає сумніви і страх.

Польський приклад непідлеглості – є чудовим взірцем для наслідування в Україні. Так само є вартою наслідування особиста шляхетність Поляків та їх шанобливе ставлення до таких високих понять, як Бог і Вітчизна.

Впродовж сорока років спостерігаючи динаміку розвитку двох братніх народів і країн, розташованих по обидва боки від Бугу, я давно дійшов висновку, що найраціональнішим напрямком утвердження Української держави в Європі й світі – є українсько-польське зближення і поєднання.

Гасла *Петлюри-Піلسудського* – «За вашу і нашу свободу!» та «Без незалежної України не може бути незалежної Польщі» – не лише не втратили актуальності, а й набули додаткових ознак гострої необхідності.

На моє глибоке переконання, найоптимальнішою організаційною формою українсько-польського поєднання є Балто-Чорноморська конфедерація.

Я розумію, що значна – а можливо навіть більша – частина українського суспільства готова нині протестувати проти такого поєднання.

Бо й що ця можлива більшість знає про справжню, а не совєцьку історію українсько-польських стосунків?! Що ця потенційно протестна більшість взагалі знає про сучасну Польщу і польський народ, коли навіть історією власної держави і її народу починає щойно цікавитись, коли досі багато кого в Україні досить легко налякати загрозою так званої полонізації.

Українці досі – значною мірою – оплутані брехнею комуністичної епохи, досі роз'єднані в своїх уявленнях про минуле, у своїх переконаннях про сьогоднішнє, в мріях і прагненнях щодо майбутнього.

Українська Нація перебуває у підлітковому віці, у стані формування власного українського самоусвідомлення; перебуває на тій стадії розвитку, коли Національну Ідею чітко і остаточно ще не сформульовано і не прийнято не лише українським загалом, а навіть його інтелектуальною елітою. І саме тому так необхідно поєднатися двом народам і країнам у дводержавній конфедерації, без утворення наддержавних структур.

Така форма об'єднання взаємних можливостей жодним чином не обмежує суверенітету кожної з держав, не ушкоджує їх національні інтереси. Натомість конфедерація суттєво збільшує, як потенціал українського і польського народів, так і їх вагу та авторитет на міжнародній арені. Бо й кому ще, як не цим двом Націям, взяти нарешті у свої руки геополітичну монополію в центрі Європи, за місцем проживання, од моря до моря!

І тоді, нарешті, буде остаточно утверджено мир і спокій в центрі Європи, припиняться інтриги щодо цього регіону в сфері геополітики, а проблема так званого євразійського вектора відпаде сама собою, бо від імперії залишаться лише спомини.